

*Професионална гимназия по туризъм
"Алеко Константинов", гр. Баня*

ул. Александър Стамболийски 13, Тел.: Директор: +359 2 9977098, Зам. директор: +359 2 9977223,
Счетоводство: +359 2 9972490, Email: info-2201400@edu.mon.bg, [http:// www.pgtbankya.com](http://www.pgtbankya.com)

УТВЪРЖДАВАМ:

ИНЖ. САВИНА СПАСОВА
ДИРЕКТОР НА ПГТ-БАНЯ

ПЛАН-ПРОГРАМА

ЗА ДЕЙСТВИЕ 2025 година

ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ 2023 ГОДИНА ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО

Планът е разработен в изпълнение на Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 - 2030 г., Плана за действие 2021 - 2023 към Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата и Секторната стратегия за безопасност на движението на пътищата (2021-2030) на Министерство на образованието и науката.

Планът обхваща ПЕТАТА година от действието на Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 - 2030 г. и Плана за действие 2021-2023 към Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата и представя в обобщен вид мерките за безопасност на движението по пътищата, обособени по стратегически цели и тематични направления – гимназиален учебен модул.

В плана целите и тематичните направления са разпределени по области на въздействие от националната политика по БДП, а мерките са съотнесени спрямо ефекта на въздействието им, индикатора и срока по мярката и източника на информация за докладване на изпълнението на мярката, дефинирани от определените в Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата в Република България 2021 - 2030 г. и Плана за действие 2021 - 2023 към Националната стратегия за безопасност на движението по пътищата.

Планът е обект на актуализация в началото на всяка година, както и при необходимост. Актуализацията е възможна с оглед конкретизиране на мерките на годишна база, както и планиране на нови мерки, за които има обективна необходимост да бъдат включени в Плана за действие съгласно годишните приоритети и оперативните цели на държавната политика по БДП.

Планът е съобразен и с Актуализираната Система за организация и управление на дейностите, свързани с възпитанието и обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) в системата на предучилищното и училищното образование утвърдена със заповед № РД09-156/27.01.2023 г. на министъра на образованието и науката.

I. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

- Събрание на комисията по БДП в ПГ по туризъм „Алеко Константинов“ – гр. Баня в началото на всяка учебна година.
 - Изготвяне на годишен план и седмични графици за преподаване на темите по БДП, според изискването на МОН и непрекъснатото им актуализиране.
 - Планиране и подготвяне на теоретични и практически занимания (на открито) в рамките на учебната година в и извънкласна дейност.
 - Подготовка за състезания по БДП от училищен, областен и национален характер и участия по възможност.
 - Срещи - беседи и използване на интерактивни методи за обучение. Презентации.
 - Увеличаване броя на часовете по практически занимания и специфичен подход към зрелостниците и тези, които вече притежават Свидетелство за управление на МПС.
 - Активна и пасивна безопасност.
 - Целево осъществяване на активен контакт и диалог с родителите, имащ за цел допълнително обучение, превенция и възпитателен модел на „личния пример“;
 - При необходимост пряка комуникация и **КООРДИНАЦИЯ** между
ГДПП:	Главна дирекция пътна полиция
УКБДП:	Училищни комисии по безопасност на движението по пътищата
ОБКБДП:	Общинска комисия по безопасност на движението по пътищата
ОКБДП:	Областна комисия по БДП
СБА:	Съюз на българските автомобилисти
БЧК:	Български червен кръст
- Задължително изучаване (при гимназиалния курс) на Протокола за разговор с телефон **112**, както и правилния комплекс от стъпки при ситуация на ПТП.
 - Събрание на комисията по БДП в ПГ по туризъм „Алеко Константинов“ – гр. Баня в края на учебната година и отчет за извършената дейност.
 - Други.

ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ 1: УПРАВЛЕНИЕ, ОСНОВАНО НА ИНТЕГРИТЕТ

№	Наименование на мярката	Ефект на мярката	Отговорник по мярката	Индикатор и срок по мярката, докладвани на заседания на ДОККПБДП и в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП	Източник на информация за докладване на изпълнението на мярката
1	2	3	4	5	6
1.1	ЦЕЛ: ПРИЛАГАНЕ НА ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА ПЛАНИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ, ОТЧИТАНЕ, КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ПОЛИТИКА ПО БДП В ЕДИННА СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА				
1.1.1	Отчитане изпълнението на Плана за действие за БДП за учебната 2024-2025 г. пред Педагогически съвет.	Годишна отчетност на цялостната политика по БДП ЗА 2024г.	Директор	Годишен доклад Срок: 28.02 2025 г.	Информация за изпълнение на мерките на ниво училище
1.1.2	Разработване на годишен план-програма за БДП	Годишна плановост на мерки по БДП на ниво училище. Превенция.	Директор, Училищна комисия БДП	Годишни план-програми за БДП. Срок: ежегодно 15 септември 2024-2025 г.	Годишна план-програма за БДП, представена от директора на училището.
1.1.3	Годишна актуализация на Плана за действие за БДП 2025г.	Гъвкавост и адаптивност на годишното изпълнение на политиката по БДП съгласно годишните приоритети и оперативни цели на националната политика по БДП, разработвани от ДАБДП и прилагани в съответното учебно заведение.	Директор и преподаватели по БДП (класни ръководители)	Актуализиран План за действие за БДП. Предложения на компетентните институции. Срок: за актуализацията – ежегодно - постоянен. 28.02.2025г.	Актуализиран План за действие за БДП. Директор и класни ръководители.

1.1.4	Планиране и финансово осигуряване на мерки по БДП в рамките на бюджета на училището	Планово и финансово обезпечаване на мерките на училищно ниво	Директор, главен счетоводител	Предвиждане на устойчиво финансиране на мерките по БДП Срок: постоянен.	Бюджетен разчет Годишен доклад за изпълнение на мерките по БДП.
1.2	ЦЕЛ: ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНА КОМУНИКАЦИЯ И СЪЗДАВАНЕ НА ШИРОКА РАМКА НА СЪТРУДНИЧЕСТВО И СЪПРИЧАСТНОСТ ЗА РАЗЛИЧНИТЕ АСПЕКТИ ОТ БДП				
1.5.1	Прилагане на единна комуникационна стратегия по БДП.	Провеждане на целенасочена комуникационна и медийна политика. Излъчване на ясни и в общественото пространство.	заместник-директор	Активна медийна политика. Срок: постоянен.	Официална интернет страница на училището
ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ 2: СОЦИАЛНО ОТГОВОРНО ПОВЕДЕНИЕ: УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ					
2.1	ЦЕЛ: ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКОВЕТЕ ЗА ЗДРАВЕТО И ЖИВОТА НА ДЕЦАТА ПРИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО ИМ С ПЪТНАТА СИСТЕМА КАТО УЧАСТНИЦИ В ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА				
2.1.1	Оптимизирано обучение на ученици по БДП в системата на образованието в единна концептуална рамка: осъвременяване на учебната документация по - Заделяне на финансови, технически и човешки ресурси за обезпечаване на обучението по БДП. - Определяне на конкретни образователни цели като минимални изисквания за обучение по БДП в училищата;	Поставяне на темата във фокуса на обществен дебат Подобрено управление на дейностите за възпитание и обучение на учениците по БДП Подготвени ученици в областта на БДП.	Директор, класни ръководители	Изпълнени мерки за подобряване обучението на ученици по БДП. Срок: постоянен.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора.

	- Интегриране на темите по БДП в темите от учебното съдържание по общообразователните учебни предмети. - Използване на учебни материали и подходи, адаптирани както към възрастта и зрелостта на обучаваните, така и към духа на времето. - Обучение с натрупване, при което всяко ниво на обучение надгражда предишното с цел приемственост и ефективен напредък. - Подпомагане на учителите в прилагането на националната политика по обучение в областта на БДП. - Насоченост на БДП не само към придобиване на знания и разбиране на правилата за движение, но и към промяна на нагласите и мотивацията. - Практическа насоченост на уроците - да се провеждат не само в класната стая, но също така да включват обучение и опит на практика - както в защитена среда, така и в реални условия, адаптирани към ролята, която имат в системата за движение. - Осигуряване на механизъм за обратна връзка и оценка на ефективността от обучението по БДП.				
--	---	--	--	--	--

2.1.2	Организиране и провеждане на извънкласни инициативи по БДП за ученици в системата на образованието.	Подкрепа за творческите изяви на учениците по темата за БДП.	Учители, класни ръководители	Изпълнени извънкласни инициативи по БДП за ученици в системата на образованието. Срок: постоянен.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора.
2.1.3	Участие в национални, регионални и общински извънкласни инициативи за ученици в системата на образованието, свързани с културата на движение по пътищата.	Подкрепа за творческите изяви на учениците по темата за БДП.	УК по БДП	Изпълнени инициативи по БДП за ученици в системата на образованието. Срок: постоянен.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора.
2.1.4	Ограничаване на рисковете от ПТП при осъществяване на организиран превоз на деца, свързан с учебна и/или извънучебна дейност в системата на предучилищното и училищно образование.	Усъвършенстване на контрола за безопасен превоз на ученици в пътните превозни средства.	Директор, Комисия по безопасност на движението по пътищата	Изпълнени мерки за ограничаване на рисковете от ПТП при осъществяване на организиран превоз на деца. Срок: постоянен.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора

2.1.5	Провеждане на кампании, насочени към ученици.	Подготвени ученици в областта на БДП. Повишаване на информираността за рисковите фактори, свързани с безопасността на движението по пътищата.	Директор, учители, класни ръководители	Изпълнени кампанийни инициативи в областта на БДП, насочени към ученици. Срок: постоянен.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора.
2.1.6	Активизиране на дейността на училищната комисия в развитието на средата за обучение по БДП и прилежащата пътна инфраструктура и организация на движението в непосредствена близост до училището.	Формиране у учениците на съзнателно и отговорно отношение към въпросите на личната безопасност и тази на околните, придобиване на основни допълнителни знания и умения за разпознаване и оценка на опасните ситуации и вредните фактори в околната среда, и оказване на помощ в случай на опасност .	Директор, Комисия по безопасност на движението на учениците	Дейност на училищната комисия Срок: постоянен.	Отчети за дейността на комисията

2.2	ЦЕЛ: ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ЧУВСТВИТЕЛНОСТ КЪМ ТЕМАТА ЗА БДП				
2.2.1	Отбелязване на 29 юни – Деня на безопасността на движението по пътищата.	Популяризиране на политиката за БДП.	Директор, учители, класни ръководители	Организирано и проведено мероприятие. Срок: ежегодно, 29 юни.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора.
2.2.2	Отбелязване на Европейската седмица на мобилността, Международния ден за безопасност на движението по пътищата, Европейския ден без загинали на пътя/EDWARD, Световния ден за възпоменание на жертвите от пътнотранспортни произшествия и др.	Популяризиране на политиката за БДП.	Директор, учители, класни ръководители	Организирани и проведени мероприятия. Срок: ежегодно.	Докладвана от учителите информация – регулярно за заседания на ПС и годишно в годишния доклад за изпълнение на политиката по БДП на директора.

**ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С АКТУАЛИЗИРАНА СИСТЕМА ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ, СВЪРЗАНИ С
ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА (БДП) В СИСТЕМАТА НА
ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ, утвърдена със заповед № РД09-156/27.01.2023 г. на министъра на
образованието и науката**

I. Организация и провеждане на обучение по БДП.

1. Учителите по БДП и класните ръководители изготвят тематични годишни планове по БДП, които се утвърждават от директора.
2. За ефективното обучение по БДП на училищно ниво се изгражда и поддържа необходимата учебно-материална база в съответствие с програмите и нормативите за осигуряване на материално-техническа база за обучение по БДП на учениците – учебни помагала, интерактивни системи и други дидактически материали.

II. Училищна комисия по БДП.

1. УК по БДП се създават за подпомагане на директора в контрола на обучението по БДП, в създаването на условия за неговата ефективност, в реализацията на съвместни инициативи с институциите и обществеността за пътна безопасност на учениците.
2. Съставът на УК по БДП се предлага на Педагогически съвет на гимназията и се утвърждава със заповед на директора.
3. В края на учебната година УК по БДП докладва пред Педагогическия съвет за резултатите от дейността си, включително и за предложенията до кмета за подобряване на прилежащата инфраструктура преди началото на новата учебна година.

III. Мониторинг на изпълнението. Осъществяване на системен и ефективен мониторинг на дейностите по БДП се извършва на три нива:

- Вътрешно-училищен;
- РУО;
- МОН.

Дейностите по мониторинга се планират ежегодно, провеждат, документират и отчетат съгласно изискванията на контролната дейност.

IV. Обезопасяване района на училището:

Заповеди на директора за забрана на достъпа на превозни средства в дворовете; системно наблюдение на прилежащата към училището инфраструктура; своевременно уведомяване на компетентните органи за наличие на не обезопасени участъци и конфликтни точки и съдействие за обезопасяването им, определяне на маршрутите на движение на учениците съвместно с родителите/настойниците и класните ръководители и изготвяне на предложения до общините за обезопасяване на най-

използваните маршрути, ограничаване на възможностите за движение с високи скорости на преминаващите МПС край училището, маршрутите на учениците, идентифициране на локалните рискови фактори, на промените в околната среда и поведението на участниците в движението.

V. Управленски и информационни дейности:

A. Планиране, изготвяне и утвърждаване на:

1. Равнище училище:

- Дейности за осъществяване на контрол
- Списък-образец 1
- Годишни планове на учителя/класния ръководител за обучението и дейностите за възпитание и обучение по БДП
- Училищен учебен план
- Годишен план на Училищната комисия по БДП
- Планове за квалификационната дейност – (като част от Годишния план на училището)

Б. Анализ и оценка на изпълнението и коригиращи решения:

- Стандартизирана информация след началото на учебната година (27.10) и след края на втория учебен срок (132.07) за резултатите от обучението по БДП

В. Поддържане регистри на:

- обучени учители, членове на УКБДП

VI. Квалификация за осигуряване дейностите по БДП:

Директорът на училището със съдействие на РУО София-град осигурява обучение чрез квалификационни курсове от обучаващи институции, одобрени от МОН:

1. За придобиване на квалификация по методика на преподаване на БДП за учителите по програми, одобрени от МОН;
2. Периодично обучение на 4 години за актуализиране и поддържане на знанията на учителите по БДП, съобразно изменения в нормативната база, нови учебни помагала и дидактически средства, нови технологии и техника, споделяне на добри практики в обучението по БДП и др.

II. УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Подбор на учебен материал, съобразен с изискванията на МОН и учебната програма по БДП за съответните паралелки, както следва:

ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА ЗА УЧЕНИЦИ В VIII КЛАС

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на ученика. Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по безопасността на движението по пътищата е формирането на определен начин на мислене и изграждането на транспортна култура на отделната личност, които да гарантират не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва животът и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да бъде **активно-действено**, а не пасивно-съзерцателно.

Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуативно-моделно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край.

Затова от обучаваните се изисква освен да учат и знаят преподавания материал, да умеят чрез разбиране и преценяване на пътните ситуации да прилагат научените знания. За доброто усвояване са необходими практически упражнения и симулации, както и анализиране на различни критични ситуации от практиката. Също така и прилагане на придобития положителен опит, получен от родителите и приятелите.

Обучението е насочено към формиране на три основни групи умения за учениците:

- *умения за защита* - на сензомоторно равнище;
- *интелектуални умения* - умения за анализ, сравнение, откриване на причинно-следствени връзки, базирани на познаването на правилата за движение по пътищата;
- *практически умения* - свързани с овладяването на реални и естествени действия с цел вземане на решения за адекватно поведение в пътната среда.

II. ЦЕЛИ НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.

2. Познаване и разбиране на графични изображения и пътни знаци за движение извън населеното място, ж.п. прелези и маневри.
3. Познаване на основните правила на движението през отделните части на денонощието.
4. Определяне на конфликтни участъци в извън населеното място и съставяне на безопасни маршрути за движение.
5. Оценяване и анализиране на пътните ситуации в извън населеното място, ж. п. прелези и при маневри, както и на движението през отделните части на денонощието.
6. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
7. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

С програмното съдържание за VIII клас се завършва цикъла за изграждане и надграждане на знанията, уменията и отношенията придобити в предучилищното образование, началния и прогимназиалния етап на основното образование. То осигурява знания, умения и отношения за системата „Човек - пътно превозно средство - път” като се съобразява с психофизиологическите особености на учениците.

III. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Юношеството е продължителен период, чието начало може да се приеме като физически и психологически феномен, а краят - като социален. Спецификата на измененията, които настъпват във физиологичен, психологичен и социален аспект са свързани с:

- физическото съзряване и физиологическите промени, които водят до тревожност, съмнения, притеснения, които рефлектират в най-голяма степен върху емоционалната сфера;

- търсенето на разнородни контакти и начини на общуване, както с връстници, така и с по-възрастни, включително и копирането на поведението на популярни личности. Отношенията с възрастните се формират в безусловно неравенство и относително равноправие, което обяснява гнева на младите хора към родители и учители;

- проявите на грубост, конфликтност, сприхавост, произтичаща от необходимостта за извоюване на автономност, изграждане на „Аз - образа”, адекватната самооценка и самосъзнание;

- намирането на своята идентичност, с което се преминава границата от детството към света на възрастните;

- повишена критичност към другите и към различните социални прояви.

IV. ТЕМИ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ

Движение извън населено място през деня.

Ж.П прелези.

Маневри на пътя.

Движение извън населено място през нощта и при различна видимост.

ППС и МПС.

Системи за пасивна и активна безопасност.

Основни правила на движението през отделните части на денонощието в извън населените места.

ПРОГРАМА
ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
ЗА УЧЕНИЦИ В IX КЛАС

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на ученика. Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по безопасността на движението по пътищата е формирането на определен начин на мислене и изграждането на транспортна култура на отделната личност, които да гарантират не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва животът и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да бъде активно-действено, а не пасивно-съзерцателно.

Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуативно-моделно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край.

Затова от обучаваните се изисква освен да учат и знаят преподавания материал, да умеят чрез разбиране и преценяване на пътните ситуации да прилагат научените знания. За доброто усвояване са необходими практически упражнения и симулации, както и анализиране на различни критични ситуации от практиката. Също така и прилагане на придобития положителен опит, получен от родителите и приятелите.

Обучението е насочено към формиране на три основни групи умения за учениците:

- умения за защита - на сензомоторно равнище;
- интелектуални умения - умения за анализ, сравнение, откриване на причинно-следствени връзки, базирани на познаването на правилата за движение по пътищата;
- практически умения - свързани с овладяването на реални и естествени действия с цел вземане на решения за адекватно поведение в пътната среда.

II. ЦЕЛИ НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.

2. Познаване и разбиране на графични изображения, пътни знаци и пътната маркировка.
3. Определяне на конфликтни участъци и съставяне на безопасни маршрути за движение свързани със скорост на движението на автомобил, мотоциклет, мотопед, велосипед, вкл. електрически скутери или ховърбордове.
4. Оценяване и анализиране на пътните ситуации, свързани със скорост на движението на моторни и пътни превозни средства (МПС и ППС).
5. Анализиране на действия на водача на МПС и ППС, според средствата за регулиране на движението.
6. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
7. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

С програмното съдържание за IX клас се завършва цикъла за изграждане и надграждане на знанията, уменията и отношенията придобити в предучилищното образование, началния и прогимназиалния етап на основното образование. То осигурява знания, умения и отношения за системата „Човек - пътно превозно средство - път” като се съобразява с психофизиологическите особености на учениците.

III. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Юношеството е продължителен период, чието начало може да се приеме като физически и психологически феномен, а краят - като социален. Спецификата на измененията, които настъпват във физиологичен, психологичен и социален аспект са свързани с:

- физическото съзряване и физиологическите промени, които водят до тревожност, съмнения, притеснения, които рефлектират в най-голяма степен върху емоционалната сфера;

- търсенето на разнородни контакти и начини на общуване, както с връстници, така и с по-възрастни, включително и копирането на поведението на популярни личности. Отношенията с възрастните се формират в безусловно неравенство и относително равнопоставяне, което обяснява гнева на младите хора към родители и учители;

- проявите на грубост, конфликтност, сприхавост, произтичаща от необходимостта за извоюване на автономност, изграждане на „Аз - образа”, адекватната самооценка и самосъзнание;

- намирането на своята идентичност, с което се преминава границата от детството към света на възрастните;

- повишена критичност към другите и към различните социални прояви.

IV. ТЕМИ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ

Структура на пътя.

Видове маркировка.

Групи пътни знаци.

Скорост на движение на МПС (автомобил, мотоциклет, мотопед, велосипед (вкл. ел. скутери, ховърбордове).

Действия на водача, според средствата за регулиране на движението.

ПРОГРАМА
ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
ЗА УЧЕНИЦИ В X КЛАС

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) се разглежда като неделима част от цялостното образование и възпитание на личността на ученика. Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по безопасността на движението по пътищата е формирането на определен начин на мислене и изграждането на транспортна култура на отделната личност, които да гарантират не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва животът и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да бъде активно-действено, а не пасивно-съзерцателно. Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуативно-моделно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край.

Затова от обучаваните се изисква освен да учат и знаят преподавания материал, да умеят чрез разбиране и преценяване на пътните ситуации да прилагат научените знания. За доброто усвояване са необходими практически упражнения и симулации, както и анализиране на различни критични ситуации от практиката. Също така и прилагане на придобития положителен опит, получен от родителите и приятелите.

Обучението е насочено към формиране на три основни групи умения за учениците:

- умения за защита - на сензомоторно равнище;
- интелектуални умения - умения за анализ, сравнение, откриване на причинно-следствени връзки, базирани на познаването на правилата за движение по пътищата;
- практически умения - свързани с овладяването на реални и естествени действия с цел вземане на решения за адекватно поведение в пътната среда.

II. ЦЕЛИ НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Познаване на вредата на алкохола, наркотици и други упойващи вещества върху реакциите и поведението на пешеходеца и водача на МПС.
3. Анализиране и оценяване на пътните ситуации и пътни нарушения, произтичащи от употребата на алкохол, наркотици и други упойващи вещества.
4. Прилагане на правилните действия при контакт с лице ползвало алкохол, наркотици и други упойващи вещества.

5. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.

6. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

С програмното съдържание за X клас се завършва цикъла за изграждане и надграждане на знанията, уменията и отношенията придобити в предучилищното образование, началния и прогимназиалния етап на основното образование. То осигурява знания, умения и отношения за системата „Човек - пътно превозно средство - път” като се съобразява с психофизиологическите особености на учениците.

III. СПЕЦИФИКА НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ОБУЧЕНИЕТО

Юношеството е продължителен период, чието начало може да се приеме като физически и психологически феномен, а краят - като социален. Спецификата на измененията, които настъпват във физиологичен, психологичен и социален аспект са свързани с:

- физическото съзряване и физиологическите промени, които водят до тревожност, съмнения, притеснения, които рефлектират в най-голяма степен върху емоционалната сфера;
- търсенето на разнородни контакти и начини на общуване, както с връстници, така и с по-възрастни, включително и копирането на поведението на популярни личности. Отношенията с възрастните се формират в безусловно неравенство и относително равноправие, което обяснява гнева на младите хора към родители и учители;
- проявите на грубост, конфликтност, сприхавост, произтичаща от необходимостта за извоюване на автономност, изграждане на „Аз - образа”, адекватната самооценка и самосъзнание;
- намирането на своята идентичност, с което се преминава границата от детството към света на възрастните;
- повишена критичност към другите и към различните социални прояви.

IV. ТЕМИ, ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НОВИ ПОНЯТИЯ

Категории МПС и свидетелства за тяхното управление.

Административни наказания за нарушителите.

Поведение на контролните органи при констатиране на нарушения от водачите на пътя.

ПРОГРАМА
ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
ЗА УЧЕНИЦИ В XI КЛАС

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

Обучението по безопасност на движението по пътищата (БДП) в XI клас е обособено и надграждащо учебно съдържание за постигане на няколко очаквани резултати в часа на класа по тематични направления за придобиване на компетентностите по толерантност и интеркултурен диалог, безопасност на движението по пътищата, оказване на първа помощ, превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти. Учебното съдържание е взаимосвързано и формира интердисциплинарен комплекс от знания, умения и отношения, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на активната и интегрираща се в обществото личност на ученика.

Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва животът и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица и да предпазва околната среда от замърсяване.

По своята същност обучението включва ученика и учителя в активно-действено сътрудничество в провеждането на диалог и решаване на казуси за постигане на целите на обучението. Ученикът трябва да е поставен в условията да търси аргументи „за” и „против” когато е необходимо да се справя с житейски проблеми. Да прилага стратегии за успешна комуникация, вкл. и компенсаторни стратегии, за да избегне недоразумения при взаимодействието с членовете на семейството си, общността и другите хора като участници в движението по пътищата по конструктивен начин.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Оценяване на аргументацията на другите участници в решаването на казуси.
3. Критическо и конструктивно решаване на казуси, свързани с регулацията на безопасността на движението по пътищата.
4. Намаляване на агресията на пътя и повишаване на толерантността между участниците в движението.
5. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове в часа на класа.

С програмното съдържание в XI клас се създават предпоставки за безопасно поведение на пътя на основата на критерии и стандарти и определяне на гледната точка по обсъждан проблем, насочен към пешеходците и поведението на водачите спрямо пешеходците.

III. ТЕМИ „ПЕШЕХОДЦИ И ВОДАЧИ ЗА ТОЛЕРАНТНОСТ НА ПЪТЯ“:

Транспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите. Особени правила за някои участници в движението. Пътнотранспортни произшествия. Правомощия на органите за контрол на движението по пътищата.

ПРОГРАМА **ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА** **ЗА УЧЕНИЦИ В XII КЛАС**

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

Модулното обучение по безопасност на движението по пътищата (БДП) е обособено учебно съдържание за постигането на няколко очаквани резултати от обучението на учениците в часа на класа по тематични направления за придобиване на компетентностите по толерантност и интеркултурен диалог, безопасност на движението по пътищата, превенция на насилието, справяне с гнева и агресията, мирно решаване на конфликти и превенция и противодействие на корупцията. Учебното съдържание е взаимосвързано и формира интердисциплинарен комплекс от знания, умения и отношения, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на активната и интегрираща се в обществото личност на ученика. Ученикът трябва да носи отговорност за поведението си и да оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора, да опазва животът и здравето на участниците в движението по пътя, да улеснява тяхното придвижване, да опазва имуществото на юридическите и физическите лица и да предпазва околната среда от замърсяване.

По своята същност обучението по модула трябва да включва ученика и учителя в активно-действено сътрудничество и провеждането на диалог за постигането на целите на обучението. Ученикът трябва да е поставен в условията да анализира и да оценява причините за пътнотранспортните произшествия. Да предлага и изпълнява мерки за превенция и предотвратяване на негативните взаимоотношения между участниците в движението по пътищата.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

1. Повишаване на защитеността на учениците от транспортни произшествия и техните последствия чрез получаване на знания за приспособимостта към движението по пътищата с минимална вероятност за попадане в тях.
2. Критическо и конструктивно решаване на казуси, свързани с регулацията на безопасността на движението по пътищата.
3. **Проявяване на нулева толерантност към използването на алкохол, наркотични и други упойващи вещества от участниците в движението по пътищата, както и на различни енергийни субстанции, въздействащи на централната и периферната нервна система (енергийни напитки, кофеинови и бързо-въглехидратни барове, стимуланти, лекарствени продукти и др.).**
4. Познаване и оценяване на съвременните системи за безопасност и на приложенията на интелигентните транспортни системи.
5. Познаване и разбиране на безопасното управление на моторни и пътни превозни средства.
6. Познаване и разбиране на нормативната уредба, произтичаща от Закона за движението по пътищата.

Целите трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно като не се ограничават само в регламентирания минимален брой часове.

7. Имайки предвид, че много от зрелостниците притежават СУМПС, налице е необходимостта от повече от определеният в програмата на МОН един учебен час.

С програмното съдържание за XII клас се създават предпоставки за формиране на критерии и стандарти и определяне на гледната точка по обсъждан проблем, насочен към поведението на водачите на МПС и ППС.

III. ТЕМИ „УСТОЙЧИВА БЕЗОПАСНОСТ НА ПЪТЯ“:

Транспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите.

Пътно-транспортни произшествия – рискове и злоупотреби на пътя.

Правомощия на органите за контрол на движението по пътищата.

План – програмата е утвърдена със заповед № РД - 639 / 28.02.2025 г. на директора на ПГ по туризъм «Алеко Константинов» - гр. Баня.

Дата: 28.02.2025г.

гр. Баня

Изготвил:.....

Н. Николов,

Председател УК БДП